

คณะสัตวแพทยศาสตร์

หน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง ชุดปฐมพยาบาล (First aid kit)

รหัสเอกสาร WI-CTL-23
เอกสารฉบับ ☐ ควบคุม ☐ ไม่ควบคุม
สำเนาฉบับที่
วันที่ประกาศใช้ 25 ส.ค. 2568
ฉบับแก้ไขครั้งที่

	ผู้จัดทำ/แก้ไข	ผู้ตรวจสอบ	ผู้อนุมัติ
ลายเซ็น	วิรัชกิจ สงโสภา	กนก งามวงศ์	
ชื่อ-นามสกุล	นางสาววิรัชกิจ สงโสภา	รศ.น.สพ.ดร.กนก งามวงศ์	ผศ.สพ.ญ.ดร.สิริรัตน์ นิยม
ตำแหน่ง	นักวิทยาศาสตร์	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัย	รองคณบดีฝ่ายวิจัย
วันที่	25 ส.ค. 2568	25 ส.ค. 2568	25 ส.ค. 2568

คณะสัตวแพทยศาสตร์

หน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)
เรื่อง ชุดปฐมพยาบาล (Frist aid kit)

รหัสเอกสาร WI-CTL-23

แก้ไขครั้งที่ 00

วันที่ประกาศใช้

หน้าที่ 1 จาก 12

บันทึกการแก้ไข

แก้ไขครั้งที่	วันที่แก้ไข	หน้า	รายละเอียดการแก้ไข

1. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับการใช้งานชุดปฐมพยาบาล (First aid kit)

2. ขอบเขต

คู่มือฉบับนี้ครอบคลุมวิธีปฏิบัติสำหรับการใช้งานชุดปฐมพยาบาล โดยใช้เป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับห้องปฏิบัติการของหน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง (Central Lab) ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. อ้างอิง

-

4. นิยาม

ชุดปฐมพยาบาล (First aid kit) หมายถึง ชุดอุปกรณ์การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ประสบอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน เป็นการลดอันตรายจากการบาดเจ็บหรือบรรเทาอาการก่อนส่งแพทย์ ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนจะต้องรู้ว่าชุดปฐมพยาบาล เก็บไว้ที่ใด และใช้อย่างไร

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

5.1 แนวปฏิบัติในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน)

5.1.1 การทำแผลทั่วไป

1. ล้างมือให้สะอาดและทำความสะอาดแผล
2. เช็ดรอบแผลด้วยสำลีชุบแอลกอฮอล์
3. ปิดแผลด้วยผ้าก๊อชหรือพลาสติก

5.1.2 แผลจากของมีคมและแผลเข็มตำ

1. ล้างแผลด้วยน้ำสะอาด
2. เช็ดรอบแผลด้วยสำลีชุบแอลกอฮอล์
3. ปิดแผลด้วยผ้าก๊อชหรือพลาสติก

5.1.3 แผลไฟไหม้/น้ำร้อนลวก

5.1.3.1 กรณีแผลไหม้เฉพาะชั้นผิวหนัง

1. ระบายความร้อนโดยใช้น้ำสะอาดอุณหภูมิห้องไหลผ่านแผลประมาณ 10 นาที หรือใช้ผ้าชุบน้ำประคบทาลายสำหรับแผลไหม้
2. ห้ามเจาะถุงน้ำพองหรือตัดหนังที่พองออก
3. ปิดแผลด้วยผ้าสะอาดเพื่อป้องกันการติดเชื้อ
4. หากแผลมีบริเวณกว้างหรือเกิดกับอวัยวะสำคัญ ควรรีบนำส่งโรงพยาบาล

5.1.3.2 กรณีแผลไหม้ลึกถึงเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง

1. ห้ามระบายความร้อนหรือทายาใดๆ

2. ใช้ผ้าสะอาดห่อตัวผู้บาดเจ็บเพื่อป้องกันสิ่งสกปรกและให้ความอบอุ่น
3. รีบนำส่งโรงพยาบาลทันที

5.1.4 ผลจากกระแสไฟฟ้าช็อต

1. หากทำได้ให้ตัดกระแสไฟฟ้าก่อนสัมผัสผู้บาดเจ็บ หากไม่สามารถทำได้ ให้ใช้นวนกันไฟฟ้า เช่น ไม้แห้ง หรือยาง ในการช่วยผู้บาดเจ็บออกมาจากบริเวณที่ถูกไฟฟ้าช็อต
2. ตรวจสอบการหายใจและชีพจร หากไม่รู้สีกตัว ให้ทำการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR)
3. ห่มผ้าให้ความอบอุ่น
4. ดูแผลบาดแผลโดยใช้น้ำเย็นราดและปิดแผล
5. รีบนำส่งโรงพยาบาล เพราะแผลไหม้จากไฟฟ้าช็อตอาจมีผลต่อเนื้อเยื่อภายใน ซึ่งอาจแสดงอาการใน 2-3 วัน

5.1.5 สารกระเด็นเข้าตา

1. ล้างตาด้วยน้ำสะอาดปริมาณมากทันที (ห้ามขยี้ตา)
2. หากเป็นสารเคมีอันตราย หรือหลังล้างแล้วยังมีอาการระคายเคือง ควรรีบไปพบแพทย์

5.1.6 การดื่มหรือกลืนสารพิษ

1. ล้างปากให้สะอาดด้วยน้ำสะอาด
2. พยายามระบุนิดของสารพิษที่กลืนเข้าไป
3. ดื่มน้ำ นม หรือไข่ขาว เพื่อเจือจางสารพิษในกระเพาะ
4. ทำให้อาเจียน (ยกเว้นกรณีหมดสติ กลืนกรด ต่าง น้ำมัน หรือทินเนอร์)
5. รีบไปพบแพทย์
6. หากกลืนจุลชีพให้รีบไปพบแพทย์และบอกชนิดของจุลชีพที่กลืนเข้าไป

5.1.7 การได้รับแก๊สพิษ

1. นำผู้ป่วยไปยังบริเวณที่มีอากาศบริสุทธิ์
2. คลายเสื้อผ้าบริเวณคอและเอวให้หลวม
3. ห่มผ้าให้ความอบอุ่น
4. ให้ออกซิเจน (หากมี) หรือผายปอด (CPR)
5. รีบนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลเพราะผู้ป่วยควรอยู่ภายใต้การดูแลของแพทย์

5.2 แนวปฏิบัติในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (กรณีสัมผัสสารเคมี)

5.2.1 สารละลายโซเดียมไฮโดรเจนคาร์บอเนต (Sodium Hydrogen Carbonate) หรือผงฟู

5.2.1.1 ใช้เมื่อกรดสัมผัสผิวหนัง

1. ล้างบริเวณที่สัมผัสด้วยน้ำสะอาดปริมาณมาก
2. ล้างต่อด้วยสารละลายโซเดียมไฮโดรเจนคาร์บอเนต 1%
3. ล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้งเป็นเวลา 20 นาที
4. ปิดแผลด้วยผ้าพันแผล

5.2.2 สารละลายกรดอะซิติก (Acetic Acid)

5.2.2.1 ใช้เมื่อสารละลายเบสสัมผัสผิวหนัง

1. ล้างบริเวณที่สัมผัสด้วยน้ำสะอาดปริมาณมาก
 2. ล้างต่อด้วยสารละลายกรดอะซิติกเจือจาง 1%
 3. ล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้งเป็นเวลา 20 นาที
- 5.2.3 สารละลายแอมโมเนียมคลอไรด์ (Ammonium Chloride)
- 5.2.3.1 ใช้เมื่อโบรมีนสัมผัสผิวหนัง
 1. ล้างด้วยน้ำสะอาดปริมาณมาก
 2. ล้างต่อด้วยสารละลายแอมโมเนียเจือจาง 1%
 3. ล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้งเป็นเวลา 20 นาที
 4. ปิดแผลด้วยผ้าพันแผล
 - 5.2.3.2 ใช้เมื่อสูดดมแก๊สหรือไอพิษ (เช่น ไฮโดรเจนไซยาไนด์)
 1. ให้ผู้ป่วยดมแอมโมเนียทุก 5 นาที เป็นเวลา 20 นาที
 2. หากผู้ป่วยหยุดหายใจ ให้ทำการผายปอด (CPR) ทันที
- 5.2.4 สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต (Copper Sulphate)
- 5.2.4.1 ใช้เมื่อฟอสฟอรัสสัมผัสผิวหนัง
 1. ล้างด้วยน้ำสะอาดปริมาณมาก
 2. ล้างต่อด้วยสารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต 3%
 3. ปิดแผลไว้ 5 นาที
 4. ล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้งเป็นเวลา 20 นาที
 5. ปิดแผลด้วยผ้าพันแผลเปียก
- 5.2.5 กลีเซอริน (Glycerine)
- 5.2.5.1 หลังทำความสะอาดแผลจากสารเคมี
 1. ทาแผลด้วยแมกนีเซียมกลีเซอรอลเฟสท์ (แมกนีเซียมออกไซด์ 200 กรัม ผสมกับกลีเซอริน 240 มิลลิลิตร)
 - 5.2.5.2 ใช้เมื่อฟีนอลสัมผัสผิวหนัง
 1. ล้างด้วยน้ำสะอาดปริมาณมาก
 2. ทาแผลด้วยกลีเซอริน
 3. หากถูกฟีนอลปริมาณมาก อาจทำให้ไตวาย ควรรีบนำส่งโรงพยาบาลทันที
 - 5.2.5.3 ใช้เมื่อโบรมีนสัมผัสผิวหนัง
 1. ล้างด้วยน้ำสะอาดและเช็ดให้แห้ง
 2. ทาด้วยกลีเซอรินให้ทั่ว 2-3 นาที แล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาด
 3. ทาด้วย Ointment หรือ Butesin Picrate

6. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

6.1 FM-CTL-64

แบบฟอร์มตรวจสอบชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น (First Aid Kit)

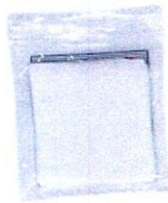
7. การจัดเก็บเอกสาร

ลำดับ	ชื่อเอกสาร	ผู้รับผิดชอบการจัดเก็บ		ระยะเวลา ในการจัดเก็บ
		ต้นฉบับ	สำเนา	
1	แบบฟอร์มตรวจสอบชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น (First Aid Kit)	DC	-	5 ปี

8. ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

รายการอุปกรณ์และสารเคมีที่ประกอบในชุดปฐมพยาบาล (First aid kit)

ลำดับ	อุปกรณ์ป้องกัน	ตัวอย่างภาพ
1	พลาสติกสำหรับปิดแผล	
2	ผ้ายืดพันเคล็ด	
3	ผ้ายืดพันแผล	
4	ผ้าก๊อชปิดแผลแบบสี่เหลี่ยม	

ลำดับ	อุปกรณ์ป้องกัน		ตัวอย่างภาพ
5	กรรไกร		
6	ยา Fucidin cream		
7	แอลกอฮอล์ล้างแผล		
8	เบตาดีน		
9	ยาต้ม		
10	พลาสติกเฮอร์ปิดตา		
11	ผ้าคล้องแขน		

ลำดับ	อุปกรณ์ป้องกัน	ตัวอย่างภาพ
12	เข็มกลัด	
13	สำลีที่อบฆ่าเชื้อแล้ว	
14	น้ำยาล้างตา	
15	เทปปิดผ้าปิดแผล	
16	ถุงมือทางการแพทย์ ไซส์ M	
17	สารละลายโซเดียมไฮโดรเจนคาร์บอเนต (Sodium hydrogen carbonate)	
18	สารละลายกรดอะซิติก (Acetic acid)	

คณะสัตวแพทยศาสตร์

หน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)
เรื่อง ชุดปฐมพยาบาล (First aid kit)

รหัสเอกสาร WI-CTL-23

แก้ไขครั้งที่ 00

วันที่ประกาศใช้

หน้าที่ 8 จาก 10

ลำดับ	อุปกรณ์ป้องกัน	ตัวอย่างภาพ
19	สารละลายแอมโมเนียมคลอไรด์ (Ammonium chloride)	
20	สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต (Copper sulphate)	
21	กลีเซอรีน (Glycerine)	
22	เบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉิน	
23	คู่มือการปฐมพยาบาล	
24	กล่องบรรจุ	

คณะสัตวแพทยศาสตร์

หน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)
เรื่อง ชุดปฐมพยาบาล (First aid kit)

รหัสเอกสาร WI-CTL-23
แก้ไขครั้งที่ 00
วันที่ประกาศใช้
หน้าที่ 11 จาก 12

ภาคผนวกที่ 2

แบบฟอร์มตรวจสอบชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น (First Aid Kit) (FM-CTL-64)

คณะสัตวแพทยศาสตร์

หน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางสัตวแพทย์

แบบฟอร์มตรวจสอบ
ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น (First Aid Kit)

อุปกรณ์ชุดที่
สถานที่ตั้งชุดอุปกรณ์

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	ปริมาณที่เหลือ	วันที่สำรวจ	ผู้ตรวจสอบ	หมายเหตุ
1	พลาสติกปิดแผล	1 กล่อง				
2	ผ้าปิดพันเคล็ด	1 อัน				
3	ผ้าปิดพันแผล	1 อัน				
4	ผ้าก๊อชปิดแผลแบบสี่เหลี่ยม	1 ชุด				
5	กรรไกร	1 อัน				
6	ยา Fucidin cream	1 หลอด				
7	แอลกอฮอล์ล้างแผล	1 ขวด				
8	เบตาดีน	1 ขวด				
9	ยาต้ม	1 อัน				
10	พลาสติกปิดตา	4 แผ่น				
11	ผ้าคล้องแขน	1 ชิ้น				
12	เชือกมัด	1 ลูก				
13	สำลีที่อบฆ่าเชื้อแล้ว	1 ชุด				
14	น้ำยาล้างตา	1 ขวด				
15	เทปปิดผ้าปิดแผล	1 ชิ้น				
16	ถุงมือทางการแพทย์ ไซส์ M	2 คู่				
17	สารละลายโซเดียมไฮโดรเจนคาร์บอเนต (sodium hydrogen carbonate)	1 ขวด				
18	สารละลายกรดอะซิติก (acetic acid)	1 ขวด				
19	สารละลายแอมโมเนียมคลอไรด์ (ammonium chloride)	1 ขวด				
20	สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต (copper sulphate)	1 ขวด				
21	กลีเซอริน (glycerine)	1 ขวด				
22	เบอริโทรคัพท์ถูกเอ็น	1 ชุด				
23	คู่มือการใช้ชุดปฐมพยาบาล	1 ชุด				
24	กล่องบรรจุ	1 กล่อง				

หมายเหตุ: ระยะเวลาในการตรวจสอบอย่างน้อย 6 เดือน/ครั้ง หรือภายหลังจากการใช้อุปกรณ์ เพื่อให้สามารถจัดสรรทดแทนส่วนที่เข้าไป

คณะสัตวแพทยศาสตร์

หน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมการทางสัตวแพทย์

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction)
เรื่อง ชุดปฐมพยาบาล (First aid kit)

รหัสเอกสาร WI-CTL-23
แก้ไขครั้งที่ 00
วันที่ประกาศใช้
หน้าที่ 12 จาก 12

ภาคผนวกที่ 3 หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน

เบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉิน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

เจ้าหน้าที่หน่วยเครื่องมือห้องปฏิบัติการวิจัยกลาง (Central Lab)

1. ดร.ชลธิชา ขุนพรม (กว้าง)	โทร. 091-0570719 / เบอร์ภายใน 2809
2. นางสาวเนียรวรรณ มีเจริญ (หนึ่ง)	โทร. 086-8923986 / เบอร์ภายใน 2807
3. นางสาวขวัญวิภา สังกัธราญ (สุ่ยยี่)	โทร. 086-8845289 / เบอร์ภายใน 2811
4. นายชานนท์ กล่อมกำแหง (พีช)	โทร. 080-4525924 / เบอร์ภายใน 2811

เจ้าหน้าที่งานกายภาพและทรัพย์สิน คณะสัตวแพทยศาสตร์

นายเรืองฤทธิ์ ชูประจง	โทร. 062-7674806 / เบอร์ภายใน 5556

เจ้าหน้าที่หน่วยซ่อมบำรุง คณะสัตวแพทยศาสตร์

1. นายคารมย์ คู่ประดิษฐ์	โทร. 085-1131803 / เบอร์ภายใน 5556
2. นางเมฆณ์ชญา วงศ์โดยหวัง	โทร. 080-4295559 / เบอร์ภายใน 5556
3. นายสัณยา หนูวงศ์	โทร. 065-9695058 / เบอร์ภายใน 5556

คณะสัตวแพทยศาสตร์

1. รปภ.	โทร. 02-7971900 ต่อ 1109
2. แจ้งเหตุเพลิงไหม้	โทร. 02-7971900 ต่อ 1999

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถานพยาบาล มก.	โทร. 02-5790030 ต่อ 111 หรือ
02-9406631 ต่อ 111 |
|----------------|--|

สถานพยาบาลใกล้เคียง

1. ศูนย์บริการสาธารณสุข 24	โทร. 02-5798953
2. โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช	โทร. 02-5347000
3. โรงพยาบาลวิภาวดี (เอกชน)	โทร. 02-5611111
4. โรงพยาบาลเปาโลเกเซอร์ (เมโย)	โทร. 02-1500900

โทรศัพท์ฉุกเฉิน

เหตุด่วน-เหตุร้าย	โทร. 191
สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	โทร. 1669

เบอร์โทร
ฉุกเฉิน
Emergency call